

Parc de la Serralada de Marina

Retallable del monestir de Sant Jeroni de la Murtra

diba.cat/viuelparc

Diputació
Barcelona

Xarxa de Parcs Naturals

Parc de la Serralada de Marina

Situat a la Serralada Litoral, el Parc de la Serralada de Marina limita per l'oest amb el riu Besòs i el Parc de Collserola i pel nord-est amb el Parc de la Serralada Litoral. Està a cavall de les comarques del Barcelonès, el Maresme, el Vallès Occidental i el Vallès Oriental.

Amb una extensió de 2.086 hectàrees, el Parc de la Serralada de Marina constitueix un element molt notable pel seu gran interès ecològic, cultural i paisatgístic, incrementat encara més per la seva situació contigua a una de les àrees més densament poblades de la regió metropolitana de Barcelona. A causa d'aquest emplaçament estratègic –envoltat per la plana del Besòs a l'oest i al sud, i pel Maresme a l'est, dues àrees de gran dinamisme econòmic–, el sector sud de la Serralada de Marina té un paper clau en l'estructuració territorial d'aquesta zona.

El Pla especial, sensible a la problemàtica que presenten els espais periurbans, regula aquest territori i estableix els criteris bàsics de protecció i millora ambiental i paisatgística, compaginant la conservació del patrimoni natural i cultural amb l'ús de l'espai i el manteniment de les activitats econòmiques.

Per la seva ubicació geogràfica, la Serralada de Marina està situada de ple en la regió biogeogràfica mediterrània. Les diferències de relleu i d'orientació originen una notable riquesa d'espècies i diversitat de sistemes naturals. L'orientació obaga dels vessants vallesans comporta formacions pròpies de zones més humides, com ara els alzinars i les rouredes. Els sistemes naturals dels vessants del sollell són propis de zones eixutes.

L'activitat lligada a l'explotació forestal és testimonial. L'elevat ús públic dels boscos i la seva funció social i protectora del medi predominen sobre l'aspecte econòmic. Quant a l'activitat agrària, hi ha 240 hectàrees qualificades com a sòls agríco-

les, la meitat dels quals corresponen a la vinya i la resta, a horts, farratges i cereals.

L'espai del Parc de la Serralada de Marina és un bon exemple de la història del poblament de Catalunya. Els poblats ibers de puig Castellar, del turó de les Maleses i del turó d'en Boscà, amb muralles defensives, ens recorden els primers pobladors dels cims i turons. Amb la incorporació al món romà (s. II aC), desapareixen aquests poblats encastellats i emmurallats i s'inicia el poblament agrupat en ciutats, com la propera Baetulo (Badalona), a més d'un important poblament rural. La majoria de les masies avui existents a l'àrea de Marina són hereves d'aquelles ocupacions romanes. Alguns exemples poden ser Can Sant-romà (o Senromà), Can Butinyà, Can Mora, Can Pujol o el Mas Boscà. La decadència romana (s. III) i les primeres invasions germàniques van colpejar dramàticament el país. Baetulo fou destruïda. La invasió dels visigots i més tard la dels àrabs (s. VIII) van buidar la costa i l'ocupació a l'interior més proper, com ara la vall de Pomar. Posteriorment es van formar poblacions al redós d'esglésies, com Sant Pere de Reixac i Sant Cebrià de Tiana (ara església de la Mare de Déu de l'Alegria), o bé construccions religioses importants com Sant Jeroni de la Murtra i la Cartoixa de Montalegre.

La Serralada de Marina està travessada per nombroses pistes i senders que recorren els vessants i la carena. La proximitat de grans zones urbanes i el fet que hi arribin les xarxes de transport ens possibilita fer recorreguts curts i suaus que solen oferir molt bones vistes. El parc té itineraris senyalitzats que recorren indrets característics.

Monestir de Sant Jeroni de la Murtra

El monestir de Sant Jeroni de la vall de Betlem va ser fundat el 1416 pel mercader barceloní Bertran Nicolau. El monestir és bastit en una zona d'aiguamolls que els monjos van fer dessecar, ja que eren font d'epidèmies. El seu nom canònic era el de Mare de Déu de Betlem, però la pervivència popular del nom del mas sobre el qual es va edificar, dit de ça murtra, per l'existència d'aquest arbust, va fer que gradualment s'anés imposant aquest darrer. Avui encara es pot admirar una antiga murtra prop de l'original brollador del claustre.

Joan II de Catalunya-Aragó va fer dedicar a aquesta divinitat el refectori, bastit en un gòtic molt elegant. Els Reis Catòlics, que van sojornar al monestir en diverses ocasions, hi van rebre Colom quan tornava del seu primer viatge a les Índies la Setmana Santa del 1493. El 1519 l'emperador Carles I va visitar el monestir, va confirmar tots els privilegis atorgats pels seus antecessors i, des d'allí, el 1535, va projectar la conquesta de Tunis. A final del segle XVI, va ser construïda la torre de defensa per protegir el monestir de possibles atacs dels pirates.

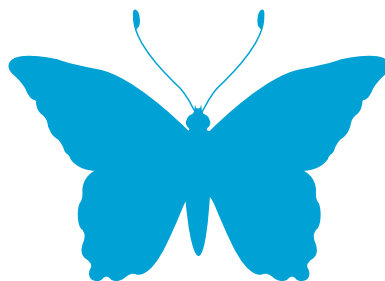
Els monjos jerònims hi conrearen assíduament la pintura i la música. En el decurs del segle XVII s'hi instal·là l'erudit Jaume Ramon Vila, que va llegar al cenobi la seva valuosa biblioteca, i després el bisbe de París Pere de Marca hi escriví part de la seva famosa obra *La Marca Hispànica*. En el segle XVIII els monjos de la Murtra prestaven suport a les parròquies veïnes i en especial a Santa Maria de Badalona; eren molt hospitalaris i caritatius i assistien els captaires que trucaven a les portes de la Murtra.

El 1835 el monestir va ser incendiat i saquejat. En virtut de la Llei de desamortització de Mendizábal les propietats de Sant Jeroni de la Murtra també van ser desamortitzades, amb la qual cosa el monestir va passar successivament per diverses

mans privades. Declarat monument històric artístic l'any 1975 i més endavant bé d'interès cultural per la Generalitat de Catalunya, actualment és la seu de l'Àmbit de Repòs Religios i Cultural Francesca Güell, de la Fundació Catalunya-Amèrica Sant Jeroni de la Murtra, amb el Museu Ramon Pané i de l'Associació d'Amics de Sant Jeroni de la Murtra.

El monestir de Sant Jeroni de la Murtra es troba al terme municipal de Badalona (Barcelonès), dins el Parc de la Serralada de Marina, un espai natural de poc més de 2.000 hectàrees, que gaudeix d'un pla especial de protecció des del 1997. El parc s'integra plenament en la serralada Litoral Catalana, i amb onze espais protegits més forma la Xarxa de Parcs Naturals, un conjunt d'espais naturals que comprèn més de 100.000 hectàrees i que gestiona la Diputació de Barcelona, juntament amb altres administracions i els 100 municipis que en formen part.

Model del retallable del castell de Sant Jeroni de la Murtra

Si voleu informació sobre els equipaments, els serveis o les activitats, podeu adreçar-vos a l'oficina del Parc de la Serralada de Marina (tel. 933 956 336; a/e: p.smarina@diba.cat) o bé a internet: parcs.diba.cat/web/marina.

Agraïm les informacions facilitades per l'arquitecte Javier Aránguiz Pinto, de l'Àmbit de Repòs Religios i Cultural Francesca Güell de Sant Jeroni de la Murtra.

El programa «Viu el parc» es desenvolupa també als parcs del Castell de Montesquiú, Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Garraf-Olèrdola-Foix, Montnegre i el Corredor, Montseny, Serralada Litoral i Guillerics-Savassona

Si voleu rebre informació puntual sobre els actes de tots els programes Viu el parc i consultar-ne la programació específica, visiteu el web diba.cat/viuelparc

«Viu el parc»

Parc de la Serralada de Marina

diba.cat/viuelparc
viuelparc@diba.cat

Amb la col·laboració del Consorci del Parc de la Serralada de Marina:

Diputació de Barcelona
Àrea Metropolitana de Barcelona
Ajuntament de Badalona
Ajuntament de Montcada i Reixac
Ajuntament de Sant Fost de Campsentelles
Ajuntament de Tiana
Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Parcs de Catalunya

Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona

Parc del Castell de Montesquiú, Espai Natural de les Guillerics-Savassona, Parc Natural del Montseny, Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Parc del Montnegre i el Corredor, Parc de la Serralada Litoral, Parc de la Serralada de Marina, Parc Natural de la Serra de Collserola, Parc Agrari del Baix Llobregat, Parc del Garraf, Parc d'Olèrdola, Parc del Foix.

**Diputació
Barcelona**

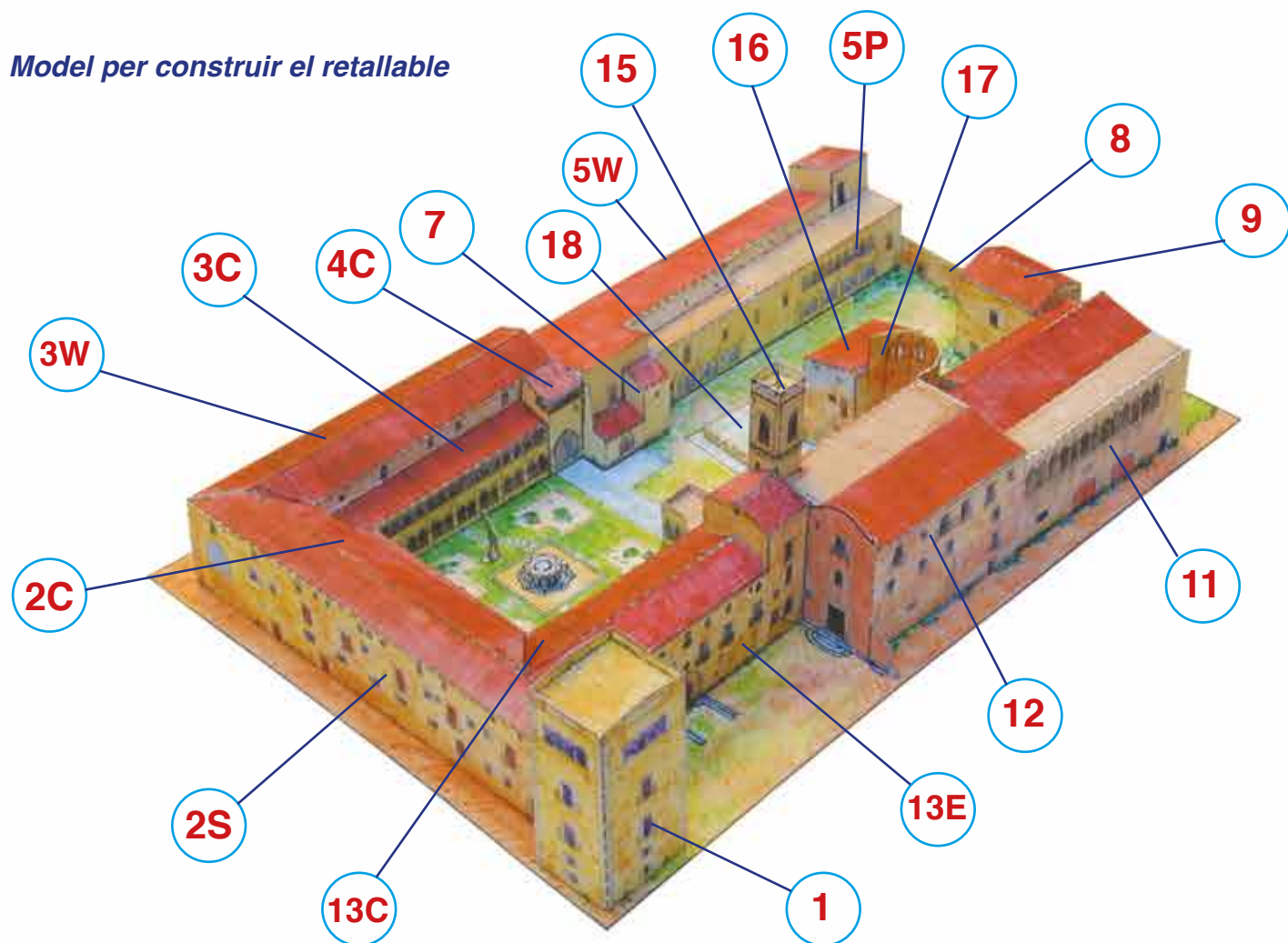
**Àrea de Territori
i Sostenibilitat**

**Mancomunitat
de Catalunya**
1914 2014

Espais Naturals i Medi Ambient
Gerència de Serveis d'Espais Naturals
Comte d'Urgell, 187. 08036 Barcelona
Tel. 934 022 428
xarxaparcs@diba.cat · parcs.diba.cat

Model per construir el retallable

Orientacions per muntar el retallable

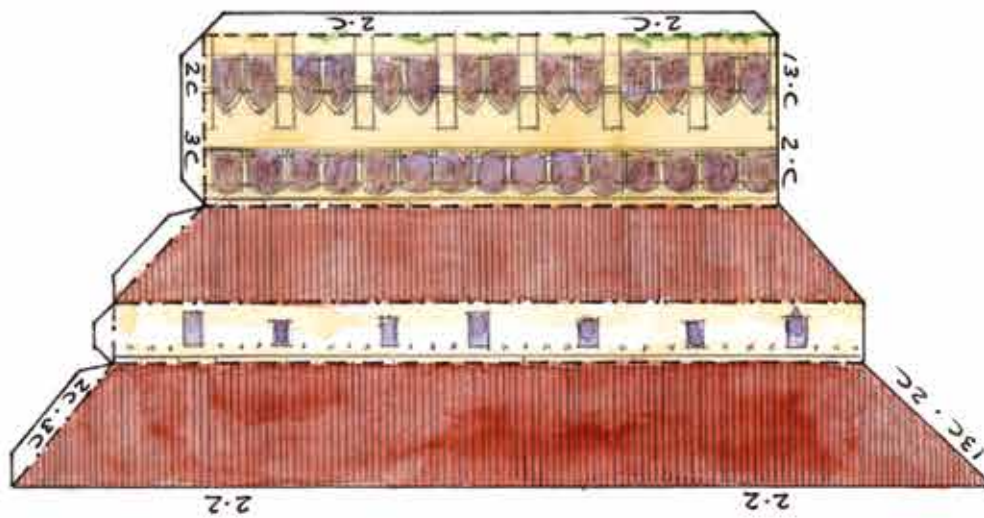
- 1 Observeu el model d'orientació dibuixat, i identifiqueu-ne les parts diferents amb l'ajuda de les lletres i els números que defineixen cada peça.
- 2 Resseguiu amb el cantó rom d'unes tisores o la punta d'un bolígraf gastat les línies de traços que cal doblegar, amb cura de no tallar el paper. Aquesta operació facilitarà un doblec perfecte de les pestanyes i els angles del model i assegurarà en bona part l'èxit en la construcció del retallable.
- 3 Retalleu les peces amb unes tisores o un cúter per la línia contínua externa que les defineix.
- 4 Doblegueu les pestanyes i els angles per les línies de traços discontinus, de manera que el traç quedi a l'exterior del plec, i per les de traç de punt, en què la línia restarà a l'interior.
- 5 Disposeu la cola sobre la pestanya, fent-la coincidir amb la part corresponent. El retallable anirà prenent forma fins a transformar-se en el monestir de Sant Jeroni de la Murtra.
- 6 Enganxeu la construcció sobre la base i ja estarà llest. Si retalleu i buideu la part central de la base per la línia contínua interior, podreu posar els dits per l'interior del retallable, fet que ajudarà a construir-lo. Sort i molta paciència!

Aquest retallable és, abans que res, un model en paper per ésser retallat i encolat, i la seva funció és principalment lúdica, didàctica i de divulgació de la construcció que representa.

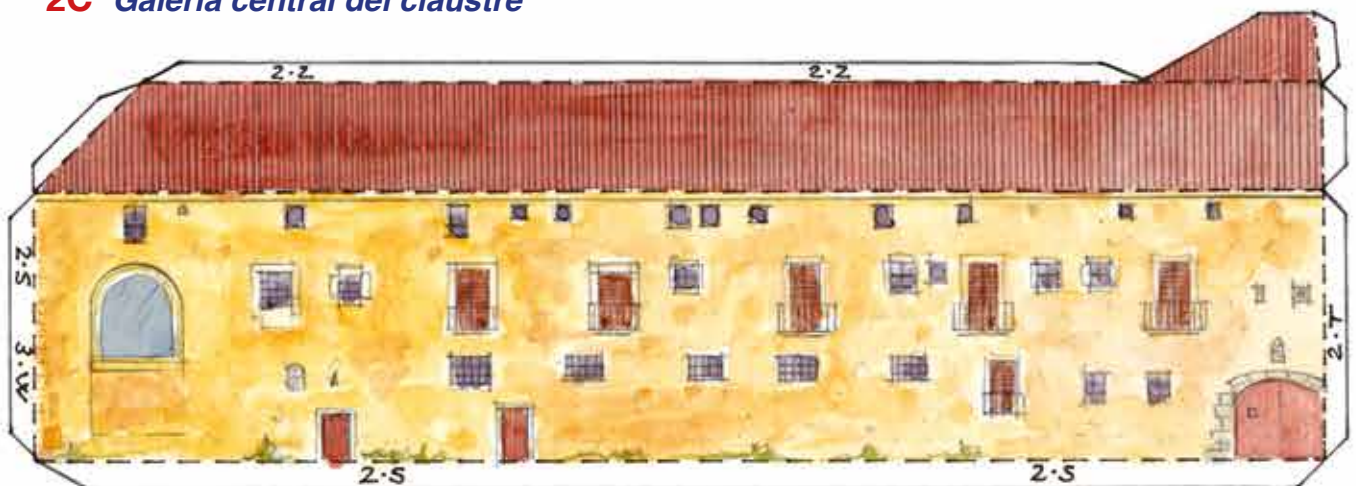
Atesa la necessària adequació de l'edifici real a un model a petita escala en tres dimensions, i que sigui possible muntar-lo, s'ha adaptat la peça arquitectònica a aquestes exigències procurant que la simplificació de determinats elements no desvirtués els trets més essencials de la imatge de Sant Jeroni de la Murtra. De tota manera, és un retallable d'una certa complexitat que es recomana construir-lo a poc a poc i en diverses sessions. La dedicació i l'atenció de l'afecionat seran importants per a l'èxit del muntatge.

1 Torre de defensa i mirador

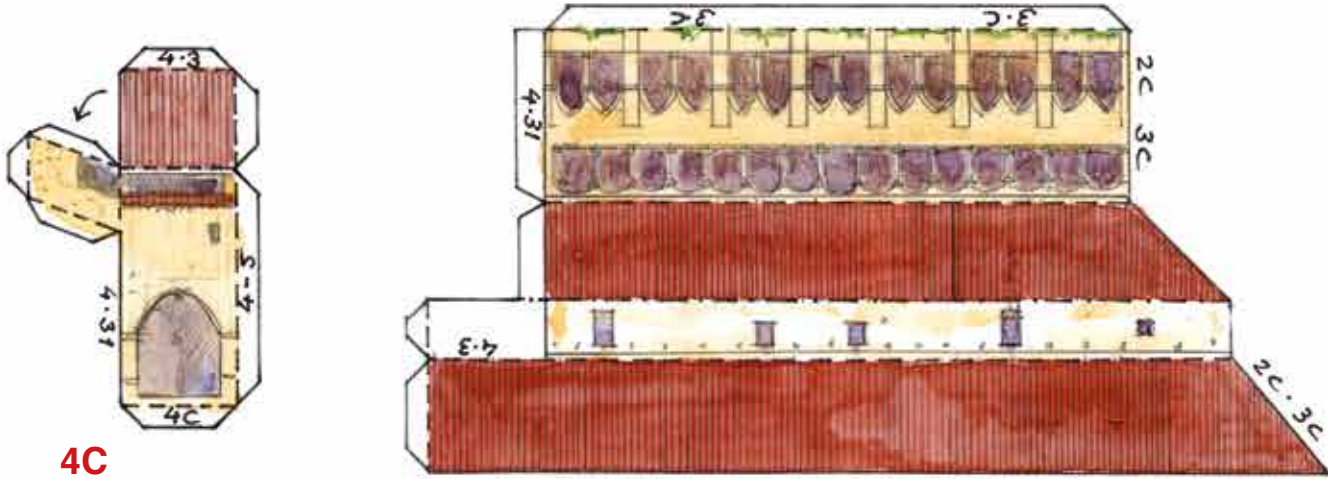

2C Galeria central del claustre

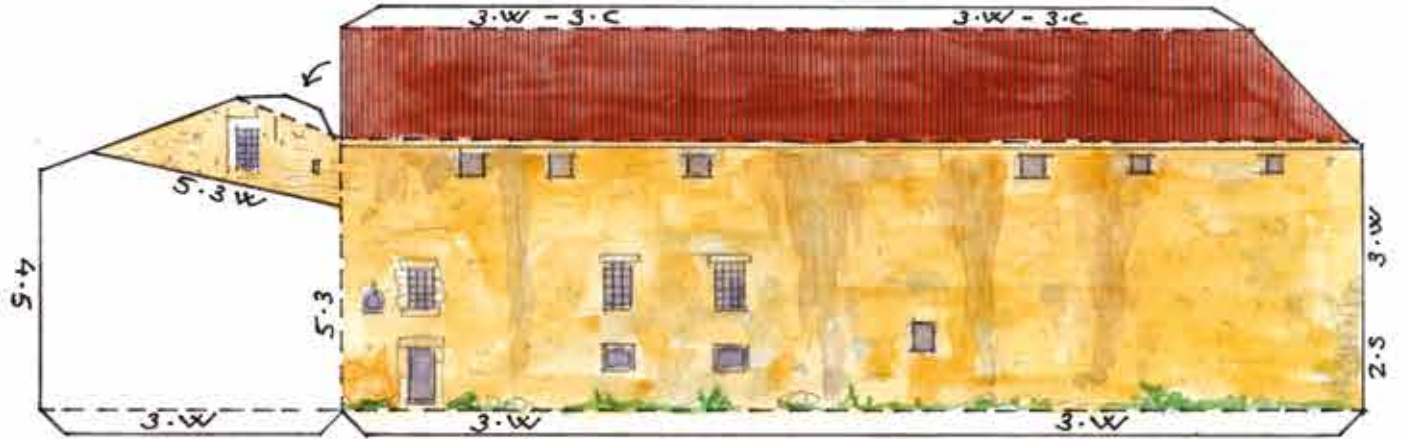

2S Façana a l'esplanada d'accés al recinte

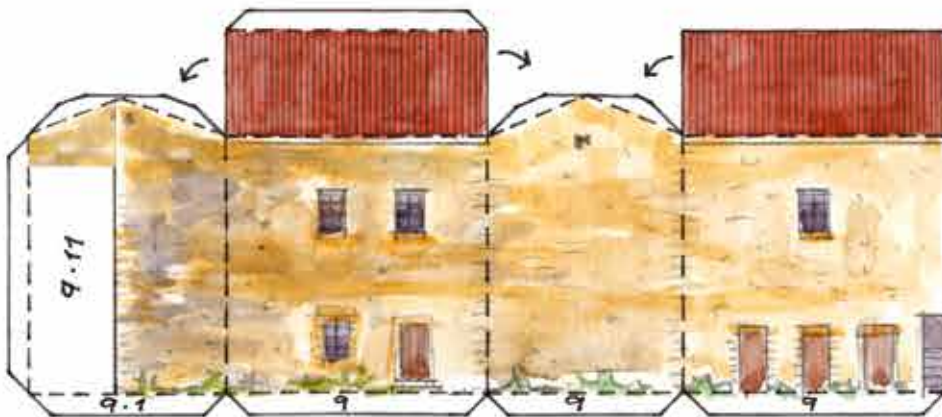
3C Galeria nord-oest del claustre

4C

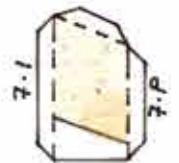
3W Façana exterior del refectori

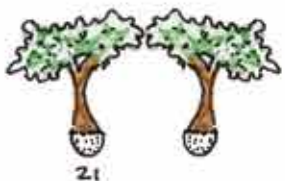
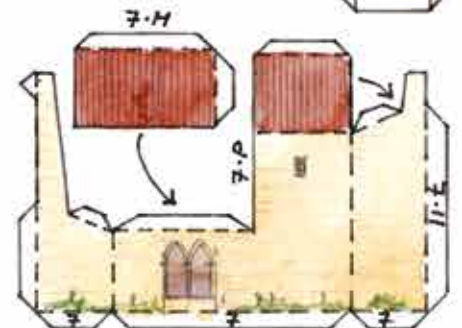
9 Casa

8 Tanca del jardí

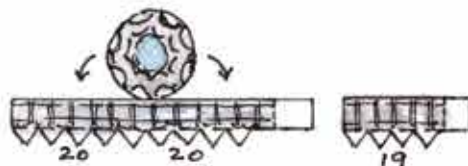

7

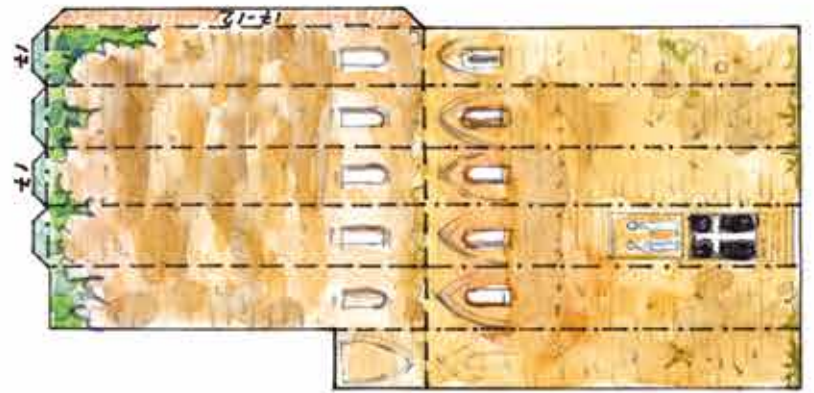
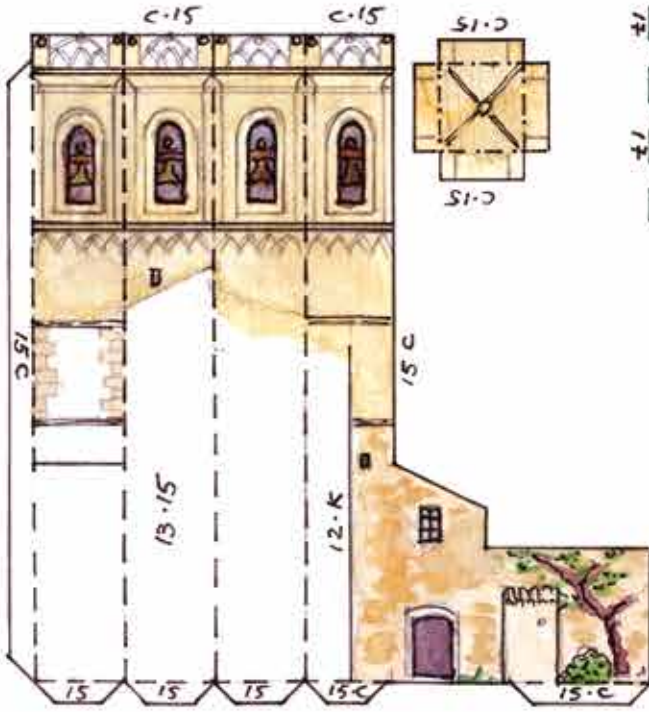
21 Murtra al costat del brollador del claustre

20 Brollador del claustre

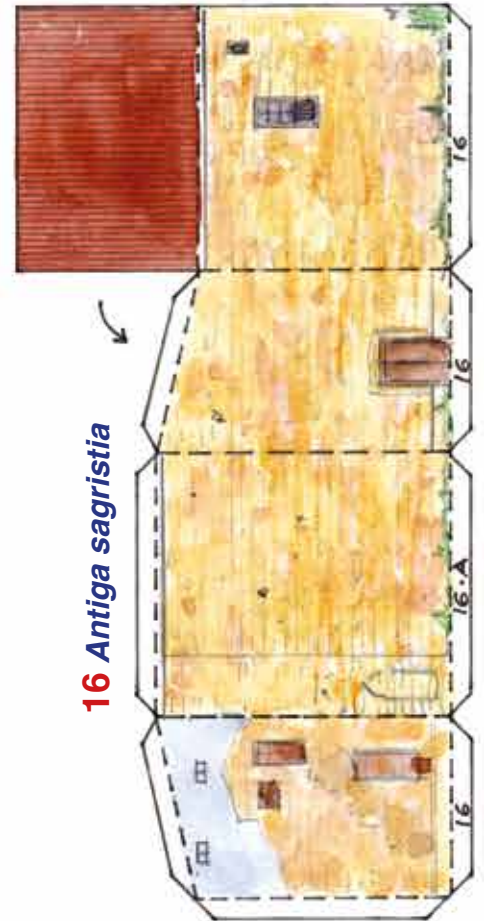
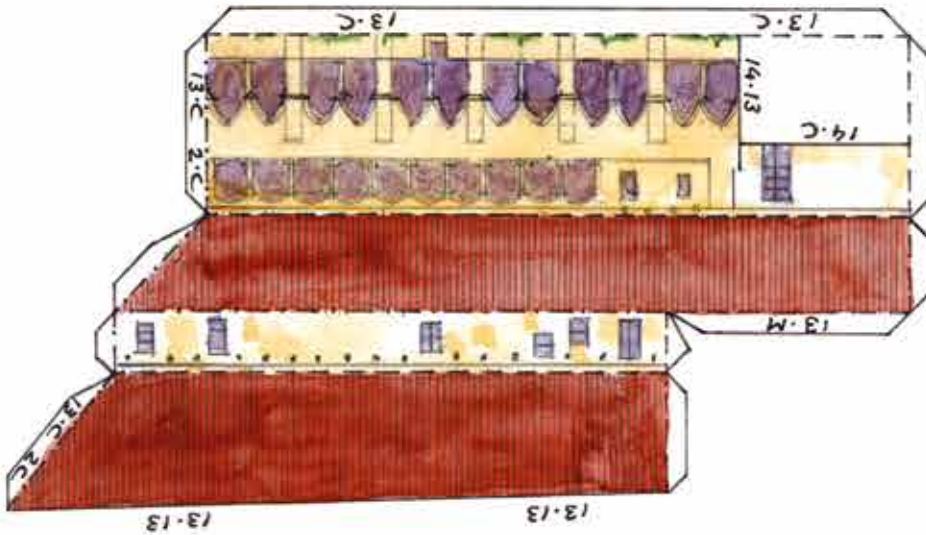
19

15 Torre del campanar

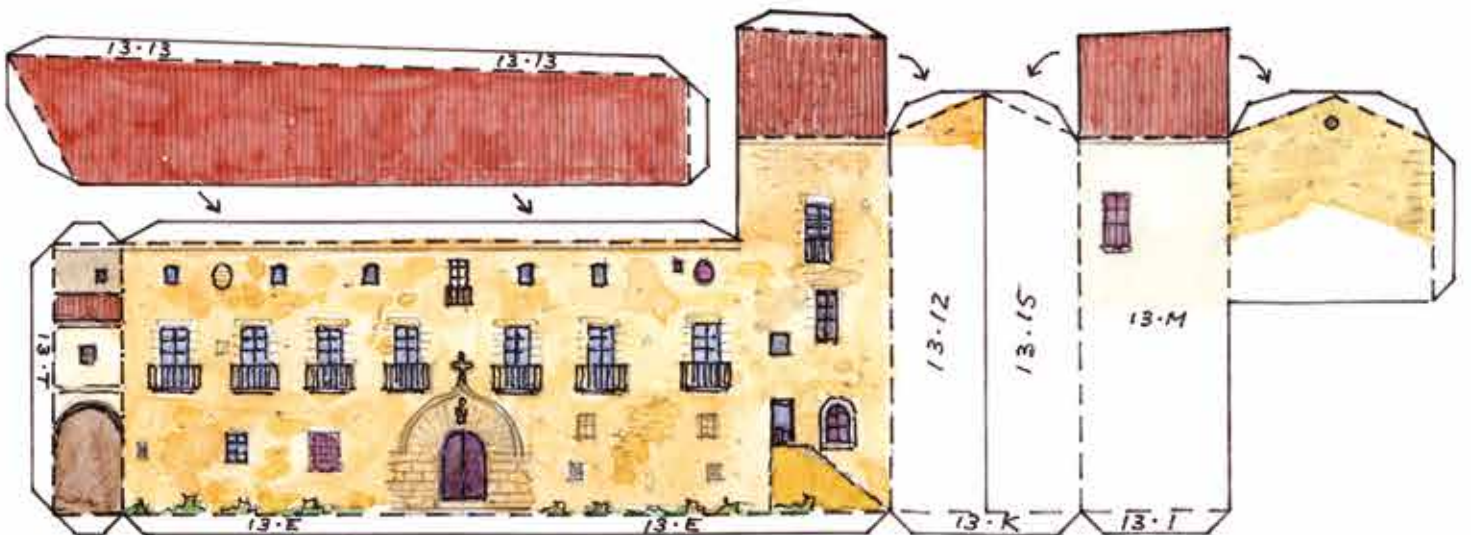

17 Absis poligonal de l'església

13C Galeria sud-oest del claustre

16 Antiga sagristia

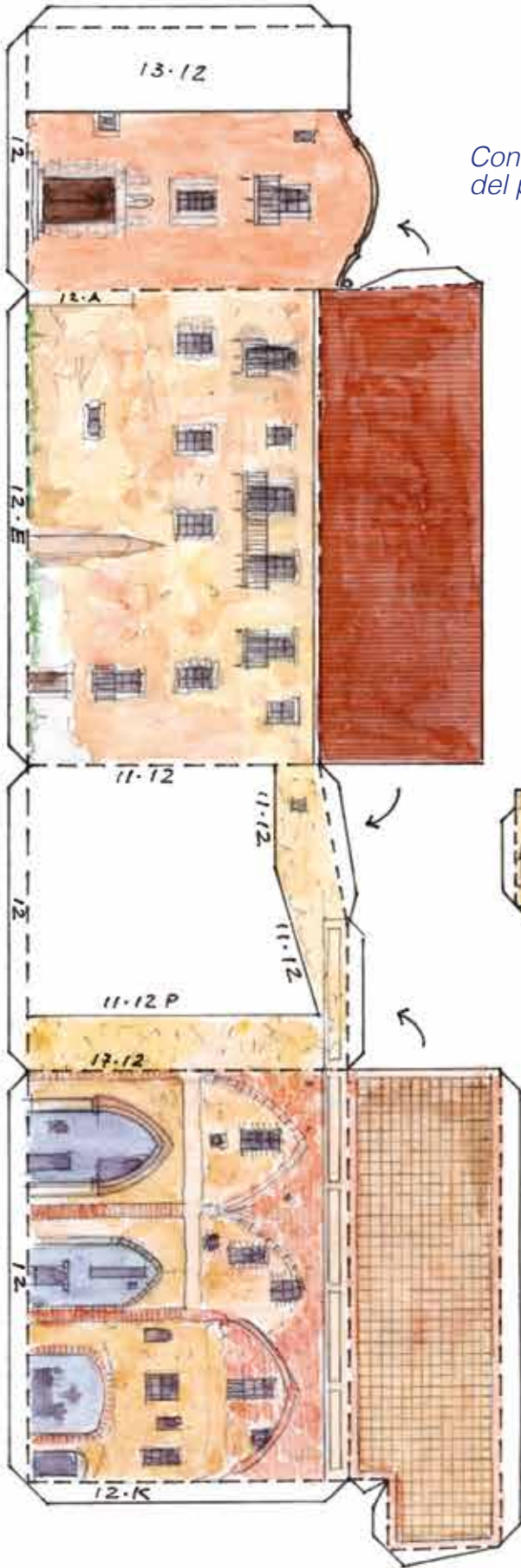

16E Façana principal d'accés al claustre

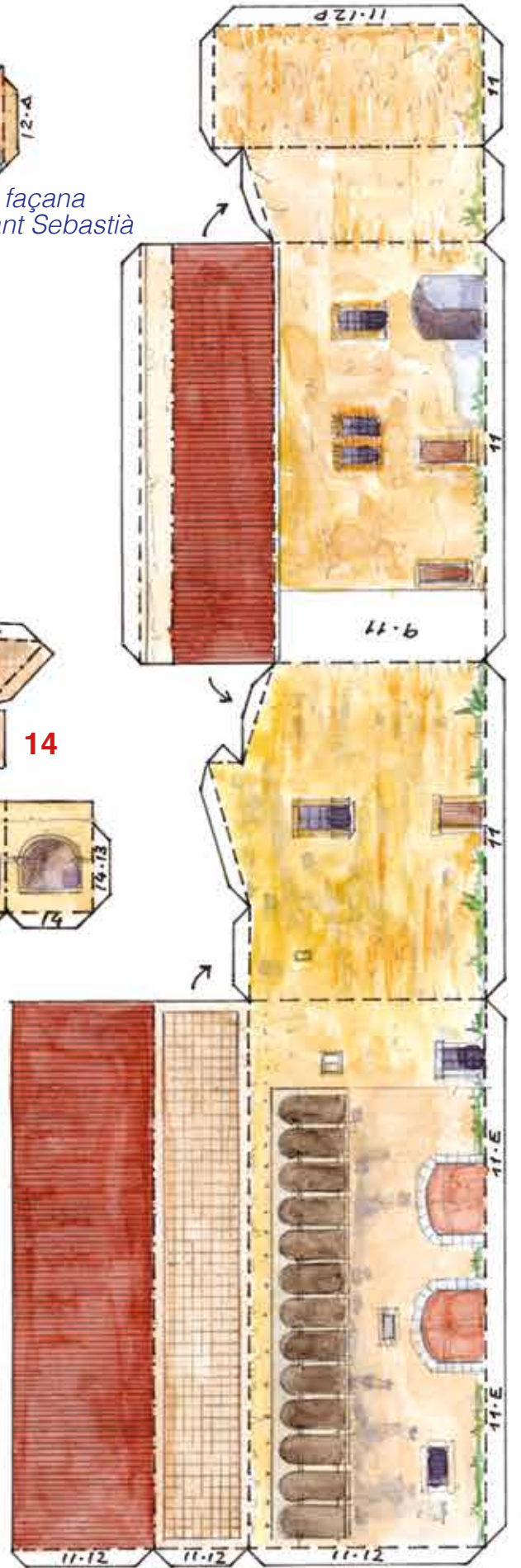
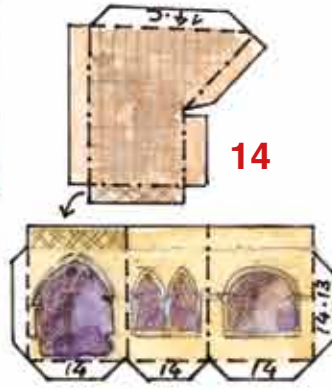
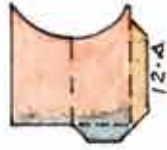

12 Façana del portal de Sant Sebastià

Façana de les capelles de la nau de l'antiga església

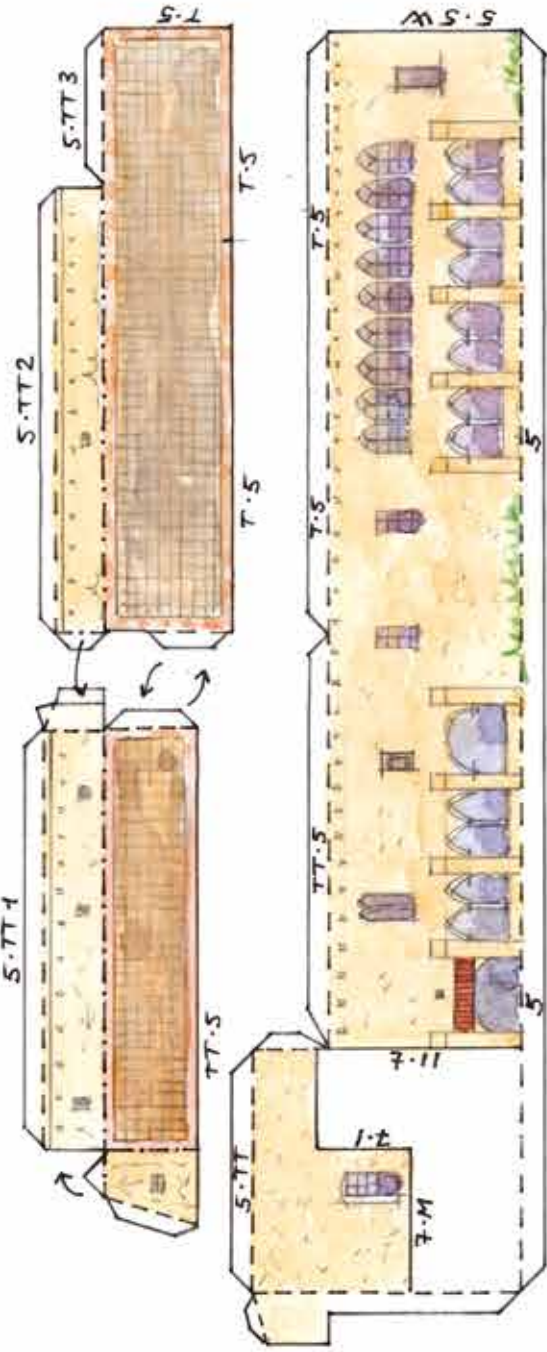

Contrafort de la façana del portal de Sant Sebastià

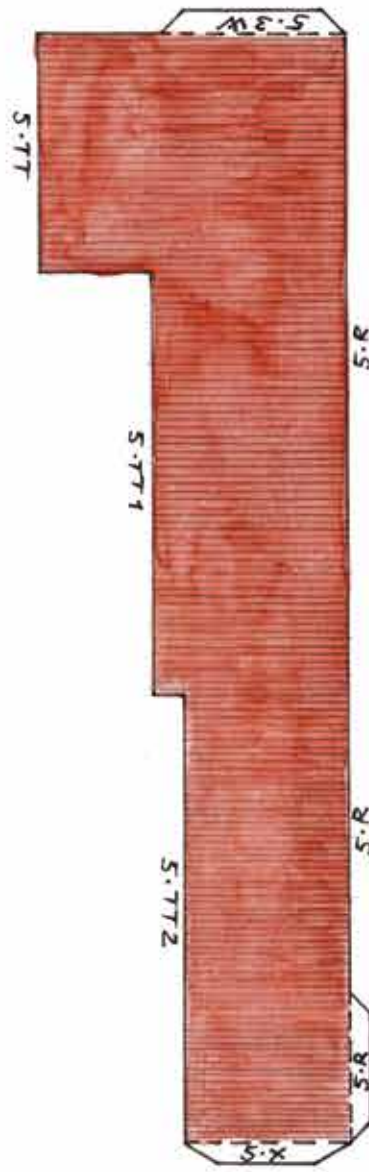

11 Façana d'influència colonial

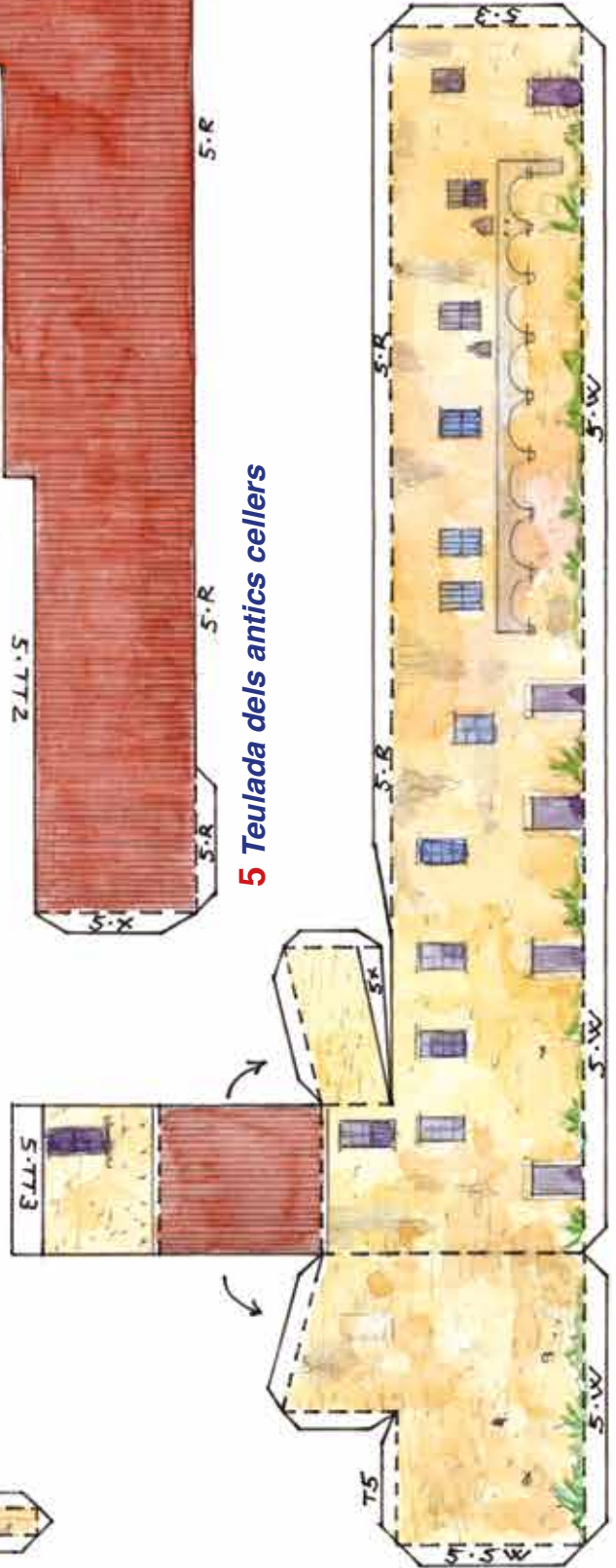
Cobertes dels antics cellers i cel·les

5P Façana dels antics cellers i cel·les

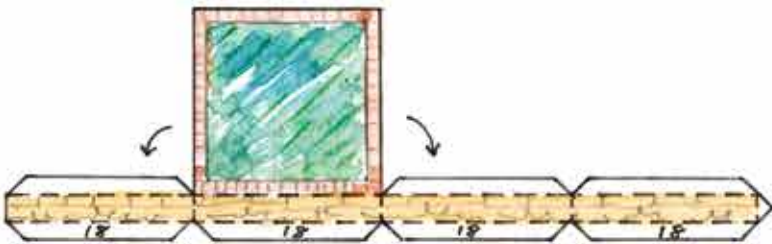

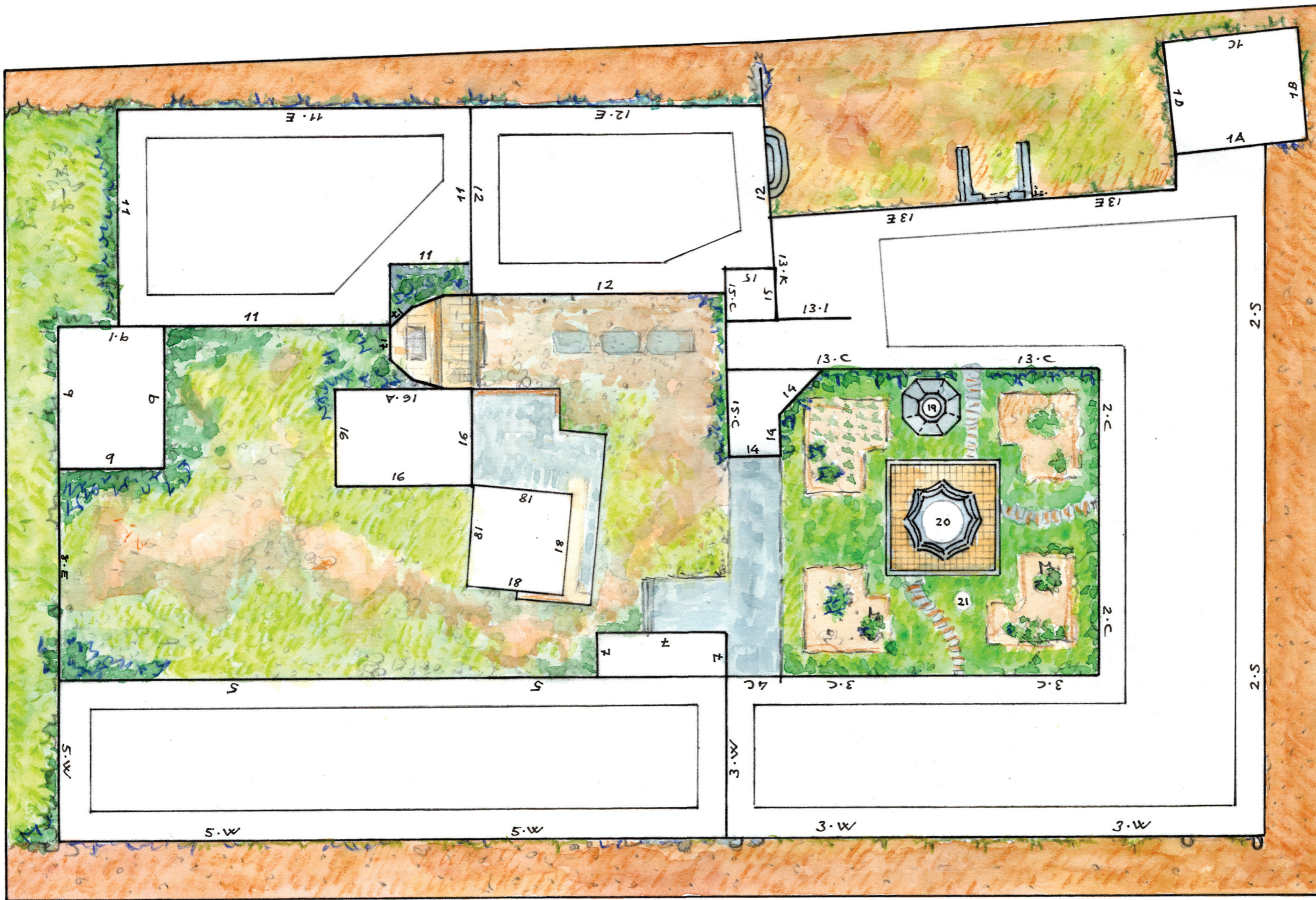
5 Teulada dels antics cellers

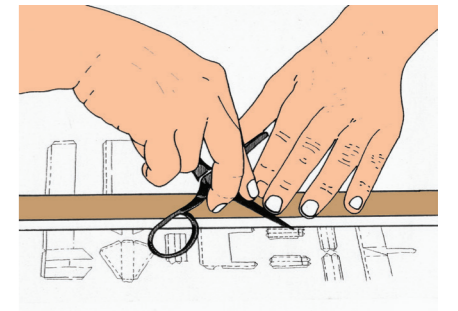
5W Façana al camí de la Conreria i el Corredor

18 Safareig del centre del pati

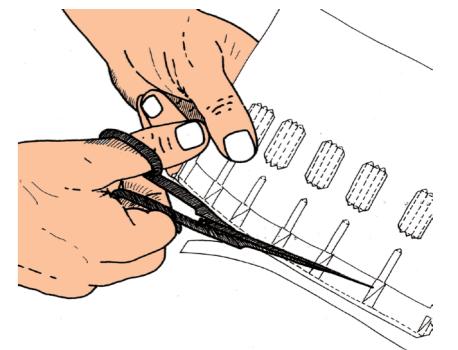

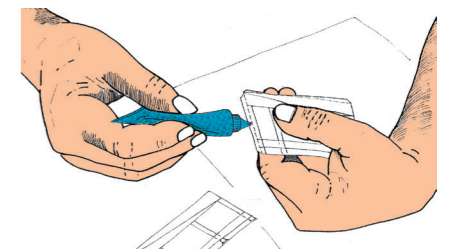
Base per encolar el retallable

1 Feu una incisió amb el cantó rom d'unes tisores o la punta d'un bolígraf gastat, resseguint les línies de traços que cal doblegar.

2 Retalleu les peces del retallable amb unes tisores o un cúter, resseguint la línia exterior que defineix cada peça.

3 Doblegueu i enganxeu les pestanyes a la part corresponent.

© Nèstor Pellicer / Obrador de retallables / artgraf.nestor@gmail.com